Wat zijn de ideeën en verwachtingen van Vlaamse huisartsen over een algemene check-up?

Haio: Borghart Emma , U.G.
Promotor: Heytens Stefan , U.G.
Praktijkopleider: DE CREM Karel , DEKONINCK Julien , DESIMPEL Francine , Van Damme Valérie , Vercruysse Olivier , Verdonck Kristien

Context: Algemene check-ups bij asymptomatische patiënten blijven frequent voorkomende consultaties in de huisartsenpraktijk, ondanks het ontbreken van bewijs voor een effect op mortaliteit of morbiditeit. De manier waarop huisartsen deze consultaties interpreteren en toepassen varieert sterk en wordt beïnvloed door verschillende factoren. Deze studie onderzoekt hoe Vlaamse huisartsen algemene check-ups bij asymptomatische patiënten benaderen en welke ideeën, verwachtingen en contextuele factoren hun klinische beslissingen beïnvloeden.

Onderzoeksvraag: Wat zijn de ideeën en verwachtingen van Vlaamse huisartsen over een algemene check-up?

Methode: Er werd een kwalitatieve studie uitgevoerd met semigestructureerde interviews bij 21 Vlaamse huisartsen. De deelnemers werden doelgericht geselecteerd met variatie in leeftijd, werkervaring, praktijkvorm en -setting. De interviews werden afgenomen tussen augustus 2024 en november 2025, audio-opgenomen en verbatim getranscribeerd. De data werden geanalyseerd volgens de Qualitative Analysis Guide of Leuven (QUAGOL), met ondersteuning van de software MAXQDA.

Resultaten: De resultaten tonen dat huisartsen uiteenlopende betekenissen toekennen aan algemene check-ups. Het consult wordt ingevuld vanuit een combinatie van preventieve, relationele en organisatorische overwegingen, en wordt sterk beïnvloed door gewoonte, persoonlijke ervaring, patiëntverwachtingen en praktijkcontext. De analyse bracht zes spanningsvelden aan het licht, namelijk tussen zinvolle preventie en overmedicalisering, tussen versterking van de arts-patiëntrelatie en consultatiespanningen, tussen geruststelling en vroegdetectie enerzijds en een illusie van controle anderzijds, tussen levensstijlbevordering en bevestiging van bestaande gewoonten, tussen een aangenaam consult en een organisatorische belasting, en tussen wetenschappelijke onderbouwing, buikgevoel en routine.

Conclusie: Algemene check-ups blijken geen gestandaardiseerde interventie te zijn, maar een dynamisch consult waarin huisartsen voortdurend balanceren tussen evidence-based geneeskunde, patiëntverwachtingen, gewoontes, klinische ervaring en de organisatorische realiteit van de huisartsenpraktijk. Deze bevindingen onderstrepen de nood aan een meer kritische benadering van algemene check-ups, ondersteund door praktijkgerichte, maatschappelijk verantwoorde en evidence-based richtlijnen.